

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин
Кафедра галузевої соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заслушник декана
Тетяна Кузьменко
«31» 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціальні технології в політиці»
для студентів

галузь знань 05 - соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 - Соціологія
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціальні технології»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20_/20_
Семестр 3
Кількість кредитів ECTS 8
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: Ольга БЕЗРУКОВА, Андрій МЕЛЬНИКОВ

Пролонговано: на 20_/20_ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20_/20_ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник(и):

Ольга БЕЗРУКОВА – доктор соціологічних наук, доцент кафедри галузевої соціології
Андрій МЕЛЬНИКОВ – доктор соціологічних наук, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин
Олег МАЗУРИК
Протокол № __ від « 31 » 08 2021 р.

Зав. кафедри галузевої соціології
Ольга БЕЗРУКОВА
Протокол № __ від « 31 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії *Тетяна Червінська* Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів знання, вміння та навички соціологічного визначення політичних стратегій, способів легітимації політики, прогнозування політичної поведінки, оцінки соціальних наслідків політичних рішень.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати соціологічні теорії політики, влади і політичної поведінки;
2. Вміти критично аналізувати тексти, здійснювати математико-статистичний аналіз емпіричних даних, формулювати аналітичні висновки;
3. Володіти елементарними навичками ділових комунікацій, а також самостійної дослідницької роботи.

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна є дисципліною вільного вибору студентів блоку "Технології комунікацій і політичної сфери". Дисципліна дає можливість студентам опанувати знаннями соціальних моделей прийняття рішень в полі політики, базових моделей політичного поведінки та впровадження політичних рішень, соціальних технологій, які сприяють реалізації політичних стратегій. Вміння системного аналізу соціологічних, політичних та статистичних даних щодо сучасних політичних процесів, сучасне знання поведінкових моделей в політиці забезпечують формування експертних компетентностей соціологів в галузі політики. Розвитку таких знань та вмінь сприятимуть індивідуальні та групові аналітичні завдання, спеціальні майстер-класи з експертами в галузі соціально-політичного консультування та соціально-політичних досліджень.

4. Завдання (навчальні цілі):

- аналіз актуальної проблематики сучасних дискусій та досліджень політичних процесів в українському суспільстві, у тому числі процесів, пов'язаних з гібридною війною;
- ознайомлення та критичний аналіз особливостей «високого» та «низького» ринків політики, соціологічних моделей розробки та реалізації політичних стратегій;
- вивчення і порівняльний аналіз моделей електоральної поведінки, сучасних соціологічних методів її дослідження;
- робота над вмінням розробляти соціальні проекти в сфері політики, аналізувати її соціальні ефекти;
- робота над вмінням представляти свої ідеї, дискутувати, опонувати та працювати у групі.

Вивчення дисципліни спрямовано на формування наступних компетентностей:

- СК12. Вміння обґрунтовувати використання новітніх методів збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань в різних сферах суспільного життя.
- СК13. Вміння самостійно використовувати знання сучасної соціологічної теорії та методології для вирішення завдань прикладних досліджень соціальних спільнот, інститутів, процесів та громадської думки.
- СК14. Здатність застосовувати сучасні методи та технології зв'язків з громадськістю; проектувати політичні та PR-кампанії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати сучасні теоретичні моделі функціонування ринку політики та політичної поведінки	Лекції, практичні заняття	Опитування, іспит	5
2.1	Вміти розробляти соціологічні індикатори для оцінювання ефективності політики	Лекції, практичні заняття	Опитування, самостійна робота	10
2.2	Вміти розробляти стратегію соціологічного супроводу політичного процесу, зокрема – електоральної кампанії	Лекції, практичні заняття	Самостійна робота, контрольна робота, іспит	25
2.3	Вміти виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми	Лекції, практичні заняття	Самостійна робота, контрольна робота,	25

актуального політичного процесу				іспит	
3.1.	Вміти обговорювати, обґрунтовувати і публічно презентувати результати власного дослідження	Лекції, заняття	практичні	Самостійна робота Виконання та презентація групового проекту, іспит	10
4.1	Вміти самостійно розробляти соціальні проекти, спрямовані на регулювання соціального й політичного процесів, працювати в експертній команді	Лекції, заняття	практичні	Виконання та презентація групового проекту	25

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	Програмні результати навчання (назва)					
	1.1	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
ПР 07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей	+	+	+	+		
ПР 08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	+				+	+
ПР 16. Використовувати знання сучасної соціологічної теорії та методології для вирішення завдань прикладних досліджень соціальних спільнот, інститутів, процесів та громадської думки			+	+	+	+
ПР 19. Вміти застосовувати сучасні методи та технології зв'язків з громадськістю, планувати політичні та PR-кампанії та розробляти заходи їх реалізації.			+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Відповіді на практичних заняттях РН 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 4.1 – 20/10 балів
2. Виконання завдань самостійної роботи РН 1.1, 2.1, 2.2, 2.3 – 20/10 балів
3. Виконання контрольних робіт РН 1.1, 2.1, 2.2, 2.3 – 10/8 балів
4. Виконання групового проекту, презентація та обговорення РН 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 4.1 - 10/8 балів

- підсумкове оцінювання: іспит РН 1.1, 2.2, 2.3, 3.1. – максимум 40 балів, мінімум – 24 бали;

- умови допуску до підсумкового іспиту: Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 36 балів* для одержання допуску до іспиту мають обов'язково подати письмові роботи – відпрацювання пропущених практичних занять з кожної невідпрацьованої теми дисципліни та презентувати підсумковий проект.

7.2 Організація оцінювання:

1. Відповіді на практичних заняттях, участь у дискусіях протягом семестру.
2. Виконання завдань самостійної роботи протягом семестру.
3. Виконання контрольних робіт після тем 7 та 13.
4. Виконання групового проекту, презентація та обговорення на двох останніх заняттях з дисципліни.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних і практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
<i>1. «Соціально-політичні технології та їх соціологічне забезпечення»</i>				
1	Соціальні технології в політиці: сутність, види, інституційна специфіка	4	4	12
2	Теоретичні засади соціологічного забезпечення соціально-політичних технологій	4	2	12
3	Технології соціального конструювання політичної реальності: ціннісно-смісловий та ідеологічний виміри	4	4	12
4	Соціологічне забезпечення політичних рішень та формування державної політики	2	2	12
5	Технології політичного аналізу, консультування та управління конфліктами	2	2	12
6	Політичні ринки та політико-маркетингові моделі	2	2	12
7	Соціальні технології розвитку громадянського суспільства	2	2	12
	Контрольна робота		2	
<i>2. «Соціальні технології забезпечення політичних кампаній»</i>				
8	Технології управління комунікаційним процесом політичної кампанії	4	2	14
9	Соціальні технології створення іміджу політичного діяча	4	4	14
10	Соціологічні PR технології під час проведення політичних кампаній	4	4	12
11	Технології проведення досліджень у PR та планування виборчих кампаній	2	2	12
12	Ефективність виборчих технологій та їх ресурсне забезпечення	4	2	12
13	Соціальні поствиборчі технології: особливості застосування в практичній діяльності	2	2	12
	Груповий проєкт		4	
	ВСЬОГО	40	40	160

Загальний обсяг 240 год., в тому числі:

Лекцій – 40 год.

Практичні заняття – 40 год.

Самостійна робота - 160 год.

9. Рекомендована література:

Основна: (Базова)

1. Основи політичної соціології: навчальний посібник для студентів соціогуманітарних спеціальностей / М. А. Безносів та ін. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 252 с. – С 72-154. - Режим доступу: <http://ekhnuiр.univer.kharkov.ua/handle/123456789/11544>
2. Політичний маркетинг: сутність, функції, проблеми використання / За ред. В. Полторака. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2010. 152 с. – С 32-88,92-104, 120-129.
3. Сурмин Ю., Туленков В. Теория социальных технологий: учебное пособие. К.: МАУП, 2004. 608 с. – С. 200- 301.
4. Соціологічне знання та влада: суперечливі взаємовідносини соціологічних досліджень і політичної практики. К.: Стилюс, 2005. 254 с.- С. 70-92.

5. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з яким результатом? За ред. В. Подшивалкіної. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2015. 546 с. – С 145-172.
6. Соціологія політики: Підручник / За ред. В.А. Полторака та ін. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. – С 35-70.
7. Dobratz, B., Waldner, L. and Buzzell, T., 2019. Power, Politics, and Society: An Introduction to Political Sociology. London: Routledge.
8. Neuman L. 2007. Political Sociology. In 21st Century Sociology, ed. C. Bryant, D. Peck. Thousand Oaks: Sage. URL: https://www.researchgate.net/publication/271216733_Political_Sociology

Додаткова:

1. Бойко Н. Соціальний контроль и демократизация общества. – К.: Інститут соціології Інститут соціології НАНУ, 2007. Режим доступу: https://i-soc.com.ua/assets/files/library/2006-boйко_n_1.pdf
2. Вишняк О.І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. - К.: Інститут соціології НАН України, 2000.
3. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. Київ: Наш формат, 2020. 448 с.
4. Геополітичні орієнтації населення і безпека України. За даними соціологів. За ред. М.О.Шульги. К., 2009.
5. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н. Політична соціологія: навчальний посібник. Тернопіль: «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 250 с.
6. Матвієнко В.Я. Соціальні технології. К.: Українські пропілеї, 2001. 446 с.
7. Медіа. Демократія. Культура / За ред. Н. Костенко, А.Ручки. К.: ІС НАНУ, 2008.
8. Проєкт Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/spriyannya-rozvitku-gromadyanskogo-suspilstva/pidgotovka-proektu-nacionalnoyi-strategiyi-spriyannya-rozvitku-gromadyanskogo-suspilstva-v-ukrayini-na-2021-2025-roki>
9. Резнік О. Громадянські практики в перехідному суспільстві: чинники, суб'єкти, способи реалізації. К.: ІС НАНУ, 2011. 336 с.
10. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ: Наш формат, 2019. 608 с.
11. Burton M., Shea D. 2001. Campaign Craft. The Strategies, Tactics, and Art of Political Campaign Management. Westport: Praeger. 220 p.
12. Handbook for decision makers. The Common Security and Defence Policy of the European Union / Ed.by Jochen Rehr. Vienna, 2017. Режим доступу: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/handbook_on_csdp_-_3rd_edition_-_jochen_rehr_federica_mogherini.pdf
13. Vinogradova S., Melnik G., Shaldenkova T. 2021. Political Technologies: The Interaction of Old and New. Journal of Political Marketing, Vol. 20 (1), 60-71.

10. Додаткові ресурси:

- Індекс трансформації Бертельсмана <http://www.bti-project.org/index/>
- Індекс управління Світового Банку http://info.worldbank.org/governance/wgi/sc_country.asp
- Вимірювання демократії http://www.democracybarometer.org/links_en.html
- Соціологічна група «Рейтинг» <http://ratinggroup.ua/research/ukraine/>
- Українське суспільство: соціологічний моніторинг. Інститут Соціології НАН України http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php
- Фонд «Демократичні ініціативи» <http://dif.org.ua/>
- EuroBarometer http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm
- Journal of Political Marketing. <https://www.tandfonline.com/toc/wplm20/current>